

فقه امام صادق(ع)، نیازها و شبهات

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم از ابداع دروس دوزلعی و سه ضلعی خبر داد و گفت: «در این دروس، فقیه از یک یا دو کارشناس، بسته به موضوع بحث استفاده می‌کند.»

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم از ابداع دروس دوزلعی و سه ضلعی خبر داد و گفت: «در این دروس، فقیه از یک یا دو کارشناس، بسته به موضوع بحث استفاده می‌کند.»

به گزارش ایسنا، آیت الله ابوالقاسم علیدوست در گفتگو با شفقنا اظهار داشت: «اگر ما فقه موجود را با توجه به ظرفیت آن از لحاظ احکام مقرر و راهکارهایی که دارد، در نظر بگیریم، نمی‌توان گفت فاصله دارد بلکه باید این ظرفیت‌ها مورد بحث و گفتگو قرار گیرد. مثلاً وقتی گفته می‌شود که یکی از ادله چهارگانه عقل است و باید به این ظرفیت توجه شود به فقه امامین صادقین (ع) نزدیک می‌شویم اما اگر فارغ از ظرفیت حساب کنیم که آن وقت یک فقه هم نداریم. ممکن است هر فقهی اختلافاتی با دیگران داشته باشد که در این صورت، به گمان من فاصله وجود دارد که باید این فاصله برداشته شود.»

مدرس درس خارج حوزه، جداکردن ظرفیت فقه از گزاره‌های موجود را مورد توجه قرار داد: «اگر این ظرفیت‌ها را در نظر بگیریم هم به فقه امام صادق (ع) و شریعت مطهر نزدیک می‌شویم و هم در برابر شبهات پاسخگو خواهیم بود.»

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم درباره پاسخ به نیازهای فقهی روز اجتماع گفت: «فقیه باید توجه به واقعیت‌های موجود داشته باشد و اسناد فقهی را ببیند.»

او با اشاره به سه اثر خود به نام‌های «فقه عقل»، «فقه و عرف» و «فقه و مصلحت» بیان کرد: «تالیف این سه کتاب برای این بوده است که از نهادی به نام عقل، نهادی به نام عرف و سیره عقلا و نهادی به نام مصلحت در جای خود استفاده کرد و این ضرورت فقه امروز است.»

علیدوست بر ضرورت استفاده فقیه از نظرات کارشناسان امین تأکید کرد و افزود: «فقیه نمی‌تواند در حوزه‌هایی که تخصص و تمحض ندارد، نظر بدهد. در اینجا باید از کارشناسان استفاده کند.»

او تصریح کرد: «چند سالی است که پدیده‌ای به نام درس سه ضلعی را تعریف کردم؛ به این معنا که در کنار فقیه، یک کارشناس متخصص صاحب نظر باشد که بتواند دقیق موضوع را تبیین کند. یعنی فقیه احکام بورس را بیان کند و تعریف بورس را بر عهده کارشناس بگذارد.»

استاد درس خارج فقه حوزه علمیه قم با بیان اینکه در دوران قبل از کرونا در درس فقه بورس خود از کارشناسان بورس بهره می‌گرفت، گفت: «این تفکر باید کم‌کم نهادینه شود و رسانه‌ها باید آن را مطرح کنند. برای رسیدن به این هدف، یکسری کارهای محتوایی لازم است که باید اساتید حوزه و دانشگاه تبیین کنند تا آرام آرام جای خود را باز کند. به عنوان نمونه امروز نسبت به ۲۰ تا ۳۰ سال قبل قدم‌های خوبی برداشته شده است و فلسفه فقه یا فلسفه اصول فقه یا فقه پویا بحث شده است. گام دومی که باید برداشت، کار تبلیغاتی است و خبرگزاری‌ها و رسانه‌های دینی و حوزوی مانند اجتهاد و شفقنا نیاز است در این زمینه همکاری کنند.»

او در مورد پاسخ به شبهات با تکیه بر فقه امام صادق(ع) گفت: «در گام اول، شبهات باید طبقه بندی و سنخ‌شناسی شود. برخی شبهات جدید نیست و صدها سال است که وجود دارد و افراد اطلاعی ندارند. همینطور خیلی از شبهات پاسخ داده شده است. دسته دیگر شبهاتی‌اند که جدیداند و باید مبتنی بر فقه امام صادق (ع) پاسخ داده شوند.»

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم به این نکته توجه داد که «یک مساله، بحث قوت شبهه و قوت پاسخ به شبهه است و یک مساله، بحث زمینه‌های شبهه است که اگر ما هزار و یک جواب هم می‌دهیم، شبهه سریع پخش می‌شود و این ربطی به پاسخ به شبهه ندارد. الان در فضای کشور ما که فضای شبهه پراکنی است، باید دید که اینها به خاطر قوت شبهه است یا ندانم کاری‌ها و سوءمدیریت‌ها و خلاف گویی‌هایی است که مجال به این شبهات می‌دهد. این دیگر ربطی به حوزه و دانشگاه و خبرگزاری‌ها ندارد.»

او درباره کاهش فاصله فقه ما با فقه امام صادق (ع) گفت: «یک بخش، مباحث تئوریک است که باید افرادی به ظرفیت فقه توجه کنند و این حوزه را تکان دهند. اما بخش دیگر به حمایت و کارگزاران نظام برمی گردد و اگر مدعی حکومت اسلامی هستیم باید به لوازم آن پایبند بود والا فقه امام صادق دیده نمی شود و همه فکر می کنند مشکل از فقه است؛ در حالی که مشکل از جای دیگر است.»

علیدوست آینده فقه شیعه را مثبت ارزیابی کرد و گفت: «این بدین معنا نیست که آن را ایده آل می بینم بلکه گمان می کنم از نظر تئوریک و نظری حرکتان روبه جلوست.»